

NYITRAMEGYEI SZEMLE

13-25

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Harc az alkotmányért.

Nyitramegye közgyűlése márc. 29-én.

A nemzeti ellenállás ügye a nyitrai vármegyeházán mult hó 29-én elbukott. A törvényhatósági bizottság a teljes ellenállásból, a teljes leszerelésbe csapott át.

A Vitorisz-féle ismeretes indítvány értelmében a törvényhatósági közgyűlés az összes megyei és községi tisztviselőket, úgyszintén a községek előljáróit felmentette az eddig hozott közgyűlési határozatok végrehajtásainak kötelessége alól és a tisztviselők belátása, köteleességtudása és törvénytiszteletére bízta a törvényhatósági határozatok végrehajtásában követendő eljárást.

Ezzel az alkotmányvédelmi harc a törvényhatósági gyűlésteremben véget ért, mert nyilvánvaló, hogy vármegyei ellenállásról beszélni nem lehet többé, a törvények erejével való védekezésről kár egy szót is mondani, mihelyt a törvények végrehajtásának közegeit, a tisztviselőket a vármegye törvényes alkotmányvédő határozatainak végrehajtási kötelessége alól kivesszük.

A Vitorisz-féle indítvány hangsúlyozza azt, hogy a vármegye az önkormányzat bátyáin belül harcoljon az alkotmányellenes kormány ellen, s ugyanakkor egy lélekzet alatt az önkormányzat tisztviselőit kivonja a harc sodrából. Hát minek küzdjön az önkormányzati szerv, ha a végrehajtó közegek akarától függ az, vajjon végrehajtják-e, az önkormányzat hatásköréhez tartozó törvényvédő intézkedéseket?

Felmentette a márc. 29-iki közgyűlés többsége a tisztviselőket még az erőszakos adószedésre és ujoncállításra vonatkozó tilalmak alól, feloldotta őket azon rendelkezések alól is, melyek-

kel nekik a vármegye a megyefőnöki beiktatáson való megjelenést megtiltotta. Szabad kezet hagyott nekik abban, hogy az adóbehajtás és ujoncozáshoz úgy működjenek közre, a mint jónak látják, megengedte nekik, hogy a törvénytelen kormány közeget, a megyefőnököt hivatalába beiktathassák, s ezzel ennek a kormánynak a működését közvetlenül támogathassák.

A ki ilyesmit enged meg, azt a jelen kormánytól egy hajszál sem választja el. Az csak ámt és a világ szemébe port hint, midőn a jeleni kormányt az alkotmány felfüggesztéséről vádolja és ellene harcot hirdet. *Vádolni valakit, felfegyverkezni valaki ellen és ugyanakkor az illetőnek a céljait és sikereit előmozdítani, a cimboráló betyárok erkölce.*

Olyan népbolondítás, ravasz képmutatás ez, melyről Magyarországon fogalma sem volt senkinek mindaddig, a míg a szabadelvű párt lelkiismeretlen, önző és frivol politikája az ország közéletének széles rétegeit meg nem metyeljezte.

A szégyenlapra való közgyűlés lefolyását a következőkben jelezhetjük.

A Thuróczy ügy.

A közgyűlést, melyen annyi bizottsági tag jelent meg, a mennyit talán évtizedek óta nem láttak az ódon megyeház falai, Markhot Gyula alispán nyitotta meg.

Az alispán elnöklése meglepetés számba ment, a legtöbb nem számítottak arra, hogy szabadságát megszakítva, az elnöki széket elfoglalja. Ügyes taktikai fogás volt ez, mely az ellenzék fellelkesítette, de az ügynek már nem használhatott.

Azon idő óta, a mikor Markhóth Gyula al-

ispán szabadságoltatta magát és nyugdíjazása iránti kérvényét beadta, a tisztviselői kar körében fejtetőre állott minden. A jók elvesztették támaszukat, nem csoda tehát, hogy meginogtak, hitükben, bizalmukban csalódva, a régi rendszer felé rohanó ár hullámaiba vetették magukat. A rosszak pedig, a kiket egy visszatartó kéz fekeztet, ennek a kéznek ereje alól felszabadultak. A vármegye vezetését a főjegyző vette át, olyan ember, a ki a szabadelvű klikk-uralom érdekében mindenre képes s a kit a koalíció elleni izzó gyűlöletében senki sem mulhat felül.

A főjegyző által — a volt kormánybiztos, most megyefőnök segélyével — megdolgozott és erősen nyomott tisztviselői kar roppant erőfeszítéseket tett a vármegye ellenzéki többségének letörésére. Behozott vagy 80 zsidót és ő maga is teljes számban jött be. Maga mellett mozgósított minden épkezláb embert. Olyan alakok tűntek fel a közgyűlési szintéren, a kik bármi másra emlékeztettek, csak arra nem, hogy Magyarország egyik vármegyéje tart ma itt ősi jogon alkotmányos összejevetelt.

Markhot Gyula alispán az ülés megnyitása után a lemondott főispánt, Thuróczy Vilmost búcsúztatta el. Érdemül tudta be neki azt a tényt, hogy az alkotmány felfüggesztése után nem akart megyefőnök lenni. Ez, úgymond, magában véve elégséges indok, hogy iránta való rokonszenvünknek kifejezést adjunk. Indítványára a közgyűlés Thuróczy Vilmos érdemeinek jegyzőkönyvi elismerését határozta el.

Az alispán után még Horváth Sándor méltatta Thuróczy érdemeit.

Majd a távozó főispán bucsulevelére került a sor s itt dr. Sztranzky Izor szólalt fel, méltán

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Első színházi látogatásom.

Mint sok mindenféle, úgy ez is Érsekújvárott esett meg velem először. Másodosztályú kis gimnazista voltam akkoron. Az olvasó tudni fogja, hogy nem ültem páholyban, a többi közt már azon egyszerű okból is, mert nem volt páholy, de karzaton sem ültem, mert eltekintve azon nyomós októl, hogy még karzatra sem volt pénzem, már csak azért sem mehettem a galleriára, mert még az sem volt ott.

A színpad ugyanis a Barák-féle vendéglő kertjében volt felállítva. Zártszék, támlásszék gyalulatlan deszkákból volt összetákolva. A zártszék csak abban különbözött az utóbbtól, hogy a támlásszéken nem lehetett hátrátámaszkodni, míg a zártszékben ezt a fényűzést is megengedhette magának a néző, hála a két póznának, mely az első deszkalócák mögött volt keresztbe fektetve. Boltozata az már vetekedett a legszebb színházak tetőzetével, mert ez volt maga a csillogogáros ég, mely némán ragyogva terült el a sötét júniusi éjszakában.

A színpad vagy másfél méteres faalkotmány deszkákból volt összetákolva, körülötte sűrű pa-

radicsom karók. A színpalak kifeszített kendervászonból voltak, ugyanolyan a függöny is. Festve nem volt egyik sem, még csak bemeszelve sem. A festék drága volt; a szegény színészek azt is alig győzték beszerezni, amit az arcukra kentek.

A mostani színpad, amit a város — mint mondják — 7000 frton emelt a „kaszárnya-vendéglő“ udvarán, tehát valóságos Scala-színház a Barák-féle kerti arenához képest. És a célnak az is megfelelt teljesen. Egyideig azt is látogatták az újvári civisek, sokáig pedig ennek az újnak sincsen közönsége.

A réginek színpalaiból pedig, ha már eltávoztak a Thalia papjai, *szákokat varrtak* a Klein J. és fiai magtárába, míg a mostaniak közgazdasági szempontból semmit sem jövedelmeznek színházzsűnet idején, amely bizony igen soká tart, néha két három évig is egyfolytában.

Azért terjeszkedem ki annyira a színpalak ecsetelésére, mert én is azok mögül néztem végig az első darabot életemben. Bizony a kulisszák mögül, akárki mit beszél. Mint valami színházi habitué. És mondhatom, hogy onnan az ember nem csak jobban, de többet is lát, mint akár a páholyból. Először látja a maskara formára kifestett arcokat, melyek közlőül úgy néztek ki, hogy még a kutyák is megugatnák érte másod-

szor láttam dolgokat, melyekről a nézőtérén sejtelmők sem volt a jelenlevőknek.

Hogy miként kerültem a kulisszák mögé, annak igen egyszerű magyarázata van. Házi gazdának, az öreg Bogyó bácsinak, egy kiadó kis udvari szobája volt. Ezt lefoglalta egy színészi pár. A falakra akasztott furcsa holmik, díszletek egy pár lakkcsizmaszár, csizmafej nélkül stb nagyon lekötötték egy tíz éves gyermek figyelmét. Igaz, hogy hamar kiábrándultam, mikor láttam, hogy a stanióval beragasztott hüvelyből a kardot nem is lehetett kihuzni.

Színészünknek — amint őt a házban neveztük, *Zoltán* volt a neve. Mondják, hogy valamikor kőműveslegény volt Érsekújvárott, azután beszegődött valamely vándor trupphoz, mikor telen a kőműveseknek úgy sincs dolguk. Ez a Zoltán színész a feleségével mindjárt az első estén befogtak, hogy a garderobe-jukat egy batyuban elvigyem a színházba, s ennek fejében ingyen nézhetem meg a darabot.

Igy kerültem én a színházba egy garas nélkül, így kerültem a színpalak mögé, mert csak oda volt jussom, de ott láttam egy jelenetet, melyről fogalma sem volt még annak sem aki a legdrágább — 60 krajcáros — helyen büszkélkedett.

kifogásolva a bucsúlevél egyes kitételeit, így a többi közt azt, hogy „a nemzet könnyelműen elfecsérelte jogait.” Ne vádolja a nemzetet, ugymond dr. Sztranzky, jogainak elfecsérlésével az, a kinek kormányzata az erőszak uralmát jelentette. A kormánypárt erre az erős, de igazságos kijelentésre felzudult, de az elnök és az ellenzék csendet teremtett s a szónok zavartalanul fejezhette be kritikáját.

Az ellenzék indítványa.

Elintéztetvén a Thuróczy-ügy, a közgyűlés a Vietoris-fele indítvány tárgyalására tért át. Az indítványt, melynek első pontja az alkotmány felfüggesztése ellen való tiltakozást fejezi ki, a második azt sürgeti, hogy „Nyitramegye törvényhatósága törvényekkel védje jogait”, a harmadik pedig, a már említett hírhedt leszerelést tartalmazza, néhány szóval maga az indítványozó okolta meg.

Valahányszor Vietoris Miklós felszólal, mindig kitűnik, hogy nemcsak a magyar nyelvvél áll hadilábon, hanem a logikával is. Felszólalásában az alkotmányvédelemben való egyetértésre hívta fel a bizottsági tagokat s nem vette észre, minő képtelenség, harcot, küzdelmet akarni és leszerelést indítványozni.

Vietoris indítványa ellen elsőnek Mérey Lajos szállt síkra, olyan beszéddel, a minőt a kormánypárt összes cerberusai nem vágnak ki, ha a világítélet napjaig török is magukat.

Mérey először alaki szempontokból bírálta a haladóparti dokumentumot, az ellenzék zajos derűtsége között leplezve le a könyhát, a hol ennek a bölcsességiratnak a zagyvaleka főződött. Erről lapunk más helyén szólnak.

Azután a dokumentum tartalmát boncolgatta. Ha együtt akarnak érezni és tenni velünk az alkotmány védelmében, akkor miért ellenzik, hogy ez az együttérés és cselekvés *határozott* alakban jusson kifejezésre? kerdezte, s rámutatva arra a belső ellenmondásra, mely a Vietoris-fele indítvány megokolása és annak 3. pontja között van, erős vonásokkal ecsetelte a haladópartívá átvédlett nyitrai liberálisok kétszínűségét.

Hatalmas beszédének további folyamán, viharos tetszés zajtól kísérve kifejtette, hogy a népjogok támasza a fajszeretet, ez emeli a nemzeteket, de nem másképp, hanem csak a nemzeti jogok révén. A mely nép ezekről a jogokról lemond, annak fajszeretete a nyers erőn nem diadalmaskodhatik. Bizonyítja ezt hazánknek a közeli multban lefolyt története. Az uralkodó szabadelvűpárt lemondott a nemzeti jogok fejlesztéséről, mindig

többit és többit adott fel belőlök, s ennek a gazdálkodásnak az lett az eredménye, hogy most nyakunkra jött a nyers erő, az abszolutizmus képében.

Beszéde végén indítványt nyújtott be, melyben kidomborított az az elv, hogy a tisztviselőket kicsinyes dolgokert nem szabad feláldozni, de mégis meg kell nekik szabni azt a joghatárt, melyet nem szabad átlépniök, ha kötelességükhöz hívek akarnak maradni.

Mérey indítványa ez volt:

Mondja ki a közgyűlés:

Nyitramegye törvényhatósága a nemzeti-el-lenállás és alkotmányvédelem kérdésében 1905. évi október és december, és 1906. évi január és február havakban hozott határozatait, — a tisztviselőkre vonatkozó alábbi módosításokkal, a magok teljességében fentartja.

Teszi ezt egyfelől azért, mert a jelenlegi alkotmányellenes kormánynak semmifele rendeleteit s rendelkezéseit törvényeseknek és kötelezőknek elismernie nem szabad, másfelől azért is, mert nem akarja előmozdítani az alkotmány jogfolytonosságának kijátszását, mely jogfolytonosságot az alkotmányos és parlamentáris kormányrendszer tekintetében hazánk törvényei biztosítanak.

Nyitramegye törvényhatósága előtt nem szenved kétséget, hogy 1867 óta a magyar törvényhozás két háza, a törvényeket nem azért alkotta, és Ő Felsege a magyar király nem azért szentesítette, hogy azokra, a hatalmat magához ragadó bármely kormány, mint intézkedéseinek támaszkerü s mindenkit kötelező jogforrásaira támaszkodhassék,

hanem azért, azon célzattal és rendeltetéssel, hogy valamint a népkarát képviselőtében törvényszerűen és szabadon választott s illetve működő törvényhozás, az alkotmányos, parlamentáris kormányok javaslatára hozta meg a szentesített törvényeket, ugy ezeknek az állampolgárokkal szemben való érvényesítése is a népkarát képviselőtének többségére támaszkodó, alkotmányos, parlamentáris kormány kezeibe legyen levete, s egyedül ez által legyen foganatba vehető.

Törvényeink szövegében mindenütt benfoglalattik azon rendelkezés, mely szerint „ezen törvénynek végrehajtása (az illető szak) minisiteriumra bizatik.”

s ezen intézkedésnek mondattani értelme, törvényhozői magyarázata s alkotmányjogi célja nem lehet más, mint az, hogy Ő Felsege a magyar király a törvényeket szentesíti ugyan, de azoknak végrehajtási joga egyedül a nemzet által megválasztott országgyűlési képviselők többségének bizalmára támaszkodó alkotmányos parlamentáris minisiteriumot illetheti.

Alkotmányunk ezen sarkelveinek jogszerű következménye azon igazság is, hogy az alkotmányellenes kormány nem jogosult azon törvényekre hivatkozni s azon törvényekből létjo-

gosultságot s rendelkezési hatalmat meríteni, melyeket önmaga sért meg legnagyobb mérvben az által, hogy helyén maradni nem áttal.

A jelenlegi kormány a törvényeken kívüli állapotnak megszűnésére nemcsak nem törekedett, hanem azt törvénytörző, erőszakos, alkotmánytörző eljárásával még inkább fokozta. Ennéltogva ugy a törvényhatóságoknak, mint minden igaz magyar hazafinak kötelessége viszszautasítani olyan kormányzatnak rendeleteit, amely az országot a művelt nyugat haladásával lépést tartani akaró, szabad és alkotmányos jogállam magaslatáról, a rendőrök, csendőrök és katonák szuronyaiaval a királyi vagy kormánybiztosok minden törvényen keresztül gázoló erőszakoskodásaival, önkényuralomszerűen igazgatott ázsiai tartománynyá süllyeszti!

Nyitramegye törvényhatósági közgyűlése az országgyűlésnek a mult hóban történt feloszlását, ide vonatkozó törvényeink világos rendelkezéseibe ütközönek tartja, s annak a kiszabott határidőn túl is netán tartandó szünetelését, az alkotmány elleni oly merényletnek bélyegzi, mely az abszolutizmus teljesen leplezetlen folytatásával azonos.

Nyitramegye közgyűlése a képviselőház feloszlásának erőszakos módja s a honvédségnek fölhasználása fölött, valamint azóta több törvényhatóság önkormányzati jogainak felfüggesztése, elkobzása vagy korlátozása, törvényeink által nem ismert s meg nem engedett királyi biztosok és az 1886. évi XX. tc. 4. pontján felülhelyezett kormánybiztosok alkalmazása fölött, fokozott megbotránykozásának ad kifejezést.

Kárhóztatja az alkotmányellenes kormánynak azon vakmerő eljárását, hogy az 1899. évi XXX. tc. halomra döntésével, a kereskedelmi szerződések érvényét elismerte s elfogadta, s azokat az 1790. évi XII. tc. ellenére rendeleti uton hatályba léptette.

Nem tartja lehetőnek és megengedhetőnek, hogy Magyarországon bármely kormány egyszerűen az erőszak s az öklőjog erejével büntetlenül foszthassa meg a nemzetet szentesített törvényekkel s királyi hitlevelekkel biztosított jogaitól, békókba verjen minden gyülekezési, szólási, levelezési, távirózási és sajtó-szabadságot s ép ezért kimondja már most, hogy az alkotmányos élet újra megnyíltakor feliratot fog intézni az országgyűléshez, egy felől mindazon gonosz tanácsadók és összes alkotmánytörő társaik példás megbüntetése és törvényhozői megbélyegzése — másfelől az alkotmány biztosításának minden most felmerült kijátszások és sérelmek lehetetlenné tételére alkalmas, s a bűnösöket a népitélet szabad megtorlásának kitévő szaporítása és szigorítása iránt.

A közgyűlés a rendkívüli válságos helyzetre és az összeütközések lehetőleg gyérebbe tételére való tekintettel kijelenti, hogy a tisztviselőknak állásaikban megmaradását mindaddig maga is óhajtja, amíg az alkotmányellenes kormány és ennek a végrehajtó hatalom bitorlására vállalkozó kezei, tőlük nyílt törvényszer-

Ha jól emlékszem, a „Vén bakancsos és fia huszár“-t adták az első estén. A darab meséjére már nem emlékszem. Nyilván akkor sem tudtam. Mit ért ahoz egy tíz éves gyerek. Arra azonban nagyon jól emlékszem, hogy egy kövér sváb parasztleány szerepel benne; Frici volt a neve, kit a darabban elfogni akarnak *katínának*, mint ő mondotta mindig tettettett ügyetlenséggel. Érsekújvárott akkor huszárok állomásoztak. A színészek — minthogy a darabhoz több huszár uniformis kellett, tőlük kölcsönözték az egyenruhát, aminek fejében az őrmester ingyen került a néző térre, két közhuszár pedig, aki az egyenruhát hozta, éppen ugy, mint én, a színpalak mögöl nézte a jelenetet. Én eleinte a valóságos huszárokat is színészeknek néztem, mert ki tudná azokat ott megkülönböztetni, mikor a színészek meg igazi huszár egyenruhában jártak.

De hogy visszatérjek a Fricihez, meg kell jegyezmem, hogy e komikus alakot, Nagy József igazgató adta, ki tőle telhetőleg iparkodott neveltségessé tenni a felénk sváb legényt. Nagy József különben is kövér ember volt, potrohát azonban még jobban kidomborította két duzzadt vánkossal. Orrára meg akkora darab viaszt ragasztott bibiresnek, mint az öklöm, azonkívül arcát bekente cinóberrel, mint egy circusbéli

clown. Hogy vajjon ez a felnőtteknek tetszett azt nem tudom. Annyi tagadhatatlan, hogy nekem legkedvesebb alakom volt, szörnyen mulattam ügyetlen mókáin, melyeket az igazgató tőle telhetőleg iparkodott kidomborítani. Azóta sokáig minden sváb parasztleányt ugy képzeltem magamnak, mint a Fricit láttam: pantofliban, hózentrágliban s hasán legalább három vánkossal. Azt hittem, minden sváb parasztleány majd a föld alá buj félelmében, hogy elviszik katonának. Incibinci falusi jegyző jött, keresték Fricit, s a természetes sváb legény egy pillanat alatt az ágy alá bujt, ugy hogy csak nagynehezen tudott ott elrejtőzni a potrohára kötött vánkosoktól.

Amellett nagy teste dacára is olyan komikus ugrásokat végzett, mintha éppen csak engem akart volna megnevetetni.

A felvonások közben maguk a színészek cipelték a szindarabhoz szükséges butorokat. Ha már nem volt díszlet, legalább a szobát akarták megközelíthetőleg feltüntetni, oda állítván a vendéglős butorait, szekrényt, ágyat, asztalt s mit tudom én még mit. Valóságos szekrény volt ott, nem csak vászonra festve, mint akár a népszínházban.

A butorok burcolásánál az igazgató — Frici —, aki nagy csodálkozásra felvonások kö-

zött nem ugrándozott, hanem igen komolyan osztogatta a parancsokat, rászólt a két huszárra, hogy segédkezzenek ő is a butorok elhelyezésénél a színpadon. A függöny természetesen egy pár percre le volt eresztve. Az egyik huszár már hajlandó is volt volna, de a másik kereken megtagadta a segítséget. Azt mondotta, hogy fogadjon magának napszámot, ő nem szolgál.

— Akkor takarodjék innen mondá az igazgató.
— Adja vissza az egyenruhát — mondá a renitens huszár — akkor távozom.

Igen ám, de az egyenruhát nem lehetett visszaadni, mert a darabnak még nem volt vége. Még csak a második felvonásnál tartottak.

— Takarodjék le, mert rögtön ledobom! mondá Frici még mindig félhalkan, hogy a közönség ne vegye észre a csetetapát.

— Szeretném én azt látni, mondá a huszár egészen fenhangon, tekintet nélkül a közönségre, miközben a kardjához kapott.

A gyáva Frici, aki még az imént a színpadon csak úgy reszketett a katonáktól, egyszerre mint az oroszlan a prédájára rávetette magát a huszárra.

— Azt a komediás *mindenit!* kiáltott a huszár olyan káromkodásban törve ki, minőt azóta sem hallottam, s első dolga volt, hogy a balke-

téseket s törvényellenes szolgálatokat nem követelnek.

Kijelenti azonban a közgyűlés, hogy az új főispán beiktatására és eskütételére vonatkozó intézkedéseit most is kifejezetten fentartja, és ha bármily állami adók és kincstári növeltelek erőszkos behajtása, vagy az ujoncozás megkíséreltetnek, történjék ez akár polgári, akár csendőri vagy katonai közegekkel, ezen esetben az egész megyei tisztikartól, valamint a városi és községi képviselőkkel és előjárósági tagoktól megköveteli, hogy senkinek semmiféle utonmódon és alakban támogatást ne nyújtsanak, még az önkormányzat fölfüggesztése esetén sem.

Végül tekintettel arra, hogy az alkotmány ellenes kormány Csillaghy György kormánybiztost a főispáni állásra nevezte ki, az 1906. ápril hó 26-ra kitűzött rendkívüli közgyűlés megtartását csak azon esetre tartja fenn, ha addig az országgyűlési választások mégis kiiratnának.

A vita folytatása.

Az ellenzék Mérey indítványa mellett percekig tüntetett, igazságának erejét megérezte a kormánypárt is, úgy hogy szónokai egyetlen egy érvet sem tudtak felhozni annak meggyengítésére. Tóth Lajos tapolcsányi főbíró kijelentette, hogy hiszen a tisztviselői kar is azt akarja, a mit mindenki, hogy t. i. maradjanak meg a tisztviselők az állásukban mindaddig, a míg fölük a hatalom törvénybe ütköző cselekedetet nem fog követelni. Ha valóban azt akarják — kiáltották az ellenzéki oldalról — akkor elfogadhatják az indítványunkat.

Dr. Ozoray József tiszti főügyész helyettes, az ellenzék másik vezér-szónoka, hogy leszegesse Tóth Lajos nyilatkozatát, a jegyzőkönyvbe kérte azt felvétetni, s azután meggyőző dialektikával fejtette ki a Vietoris-féle indítványnak jogi képességét. A törvényhatóság joga — úgymond — végrehajtani és ellenőrizni a kormány rendeleteit. Erről a jogáról a törvényhatóság le nem mondhat, azt senkire át nem ruházhatja. Ezt törvény állapítja meg így, a vármegye a törvény ellenére nem cselekedhetik. A Vietoris-féle indítvány a tisztviselőkre bizza a kormány intézkedéseinek ellenőrzését, a mi egyértelmű a törvényhatóság ezen jogának megsemmisítésével.

Három vezérszóvetneke van a tisztviselőnek — így fejezte be dr. Ozoray kitűnő beszédét — egyik a törvény, másik a lelkiismerete, harmadik a törvényhatóság törvényes joggyakorlata. Tisztában fog látni az a tisztviselő, ha szeme előtt az egyik szóvetneket eloltjuk?

Zúgó taps volt a válasz erre a pompás ötletre, de az ellenzék helyeslését nemsokára a viharos tiltakozás moraja váltotta fel. Dr. Kos-

zével utána kapott az igazgató viaszszal hízalt orrának, mely mint a kása szétmállott a huszár markában, s én legnagyobb meglepetésemre azt láttam, hogy a sváb legénynek is csak olyan orra van, mint a magyarnak, mert ami a huszár markában maradt, azt már nem lehetett orrnak tekinteni.

Az igazgató még jobban felbőszülve, hogy őt úgy váratlanul „elcsúfították“, megragadta a huszárt, odaszoritotta kipárnázott potrohához, hogy csak úgy elmélyedt bele. A színésznők sikoltottak: — Jézus Mária! (akkor még így sikoltottak a színésznők), Jézus Mária! Feljön a közönség a színpadra!

A huszár is erősen védekezett, kardját azonban nem használhatta, mert az igazgató leszorította jobbkezét. Ezalatt olyan dulakodás fejlődött ki köztük, hogy a rozoga színpad recsegett minden ízében, a színpalak jobbra balra inogtak, mintha földindulás keletkezett volna; a deszka padlón olyan dobogás volt hallható, mintha lovon, nem is gyalog küzdöttek volna.

Nem ismertem rá Fricire. Az én gyerek-fejembe sehogy sem fért az, hogy e felénk legény miként ragadhat meg egy fegyveres katonát; s először életre-halálra egy veszekedett polkát jár vele az egész színpadon, úgy hogy minden pil-

tyál Miklós, a leszerelés értelmi és erkölcsi szerzője, felháborító cinizmussal kapaszkodott bele az ellenzéki szónokok, különösen Mérey Lajos beszédébe, s azzal a vakmerőséggel, mely csak egy sivar lelkű és elkapartott, gőgös embert jellemezhet, jelentette ki, hogy a tisztviselői kar a törvényhatóságtól utasításokat sem nem kér, sem nem fogad el.

Ezen minősíthetetlenül frivol kijelentés ellen az egyesült ellenzék a megbotránkozásnak elemi kitörésével tiltakozott, az óriási zaj csak akkor ült el, midőn Mérey Lajos a zárószó jogával élve nemes előkelőséggel, de a legerélyesebb határozottsággal utasította vissza a főjegyző kifakadásait, s az iskolás gyerekek színvonaláig leereszkedett egyszerűséggel leckét adott neki a magyar közjogból. Vajha tanulna belőle!

Nagy vita keletkezett annál a kérdésnél, vajjon a tisztviselők szavazhatnak-e a Vietoris-féle indítványra, vagy sem? Az ellenzék a törvénykönyvvel kezében bizonyította, hogy mint közvetlenül érdekeltek, nem szavazhatnak. A kormánypárt felriadt erre, mint egy rucasereg, melyet halálthordó lövés vert fel a nádas mocsarából. Eldördült csakhamar a második lövés is. Ha nem tudunk megegyezni a kérdés felett, mondta az ellenzék, hát döntsük el névszerűt szavazással az a kérdést, vajjon a tisztviselők részt vehetnek-e a szavazásban?

Nincs olyan lép és mocsár, mely felett a megriasztott vízi vadnak annyi károga kóvályogna, de nincs olyan őserdő sem, melynek csendjét annyi ijesztő hang verné fel, mint a mennyi a kormánypárt halálra rémült sorai felett kimondhatatlan diszharmóniában keringett. A végtelenség látszó zűrzavar csak akkor szűnt meg, midőn Markhot Gyula kijelentette, hogy miután nem all módjában a tisztviselőket kizárni, elrendeli a szavazást olyképen, hogy a kik a Vietoris-féle indítványt elfogadják, azok igennel, a kik Mérey indítványát teszik magukévá, azok nemmel szavaznak.

242 szavazat 80 ellen.

A ki jelen volt Nyitramegyének ezen a közgyűlésén, az most már tudja, hogy a Vietoris-féle indítványról Mérey lerántotta a leplet, s bebizonyította, hogy azt az indítványt nem csinálta sem Vietoris, sem Kostyál. — Megkapták ők Csillaghy Györgytől, a ki Budapestről hozta. — Budapestten pedig Fehérváry tudtával és beleegyezésével meggyártották Tisza Pistának íródiákjai, oly célból, hogy szétküldessék ország-szerte a hívekhez, a kik részint nyíltan, részint suba alatt támogatják a haladó bandát.

lanatban teljes összeomlástól kellett tartanunk. A másik huszár is meglepetten nézte a jelenetet. Nyilván első pillanatban azt hitte, hogy a gyáva Fricivel majd csak elbánik bajtársa egymaga is.

A küzdelem csak néhány pillanatig tartott, Frici valahogy fordított egyet a huszáron magasra kapta és úgy lependerítette a színpadról, hogy a színpalak magasságával egy vonalban hármat buk-fencezett a levegőben, mielőtt a kertbe esett volna. Röptében kardja kieszott hüvelyéből, és csőrömpölve esett le a színpadra. Frici felkapta a kardot s utána dobta a sötétbe. A huszárt többé nem láttam, de az igazgatónak viasz orr-toldalékát magával vitte zsákmányul.

A zajra nyugtalankodni kezdtek a nézőtérén. Azért rögtön felvonták a függőnyt és folytatták a darabot. Frici ismét a régi gyáva lett, az anyja szoknyájához kapaszkodott hogy: Jaj, jaj, elvisznek katinának!

En meg nem tudtam hamarjában, hogy vajjon bátor-e ez az ember, vagy gyáva, most meg azon töröm a fejemet, vajjon mikor volt nagyobb művészt, mikor a gyávát játszotta vagy mikor leteremtette a katonát? X.

Vietorisz Miklós, ez a megcsontosodott régi leltári mameluk magáévá tette, s így került a megye assztalára.

A ki látta és hallotta, milyen csapszéki lármával éltették Tiszát az ő hívei, milyen kihívó duhajkodással viselkedtek politikai vezérük mellett demonstrálva, az tisztában van az iránt, mennyit fog érni az a nemzeti ellenállás, a melyet ezek a honmentő hazafiak fognak kifejejteni.

Gyönyörű armádia lesz az, melynek élén Crausz István, Kostyál Miklós, Rudnay Sándor, Vietorisz Miklós és Szulyovszky Gusztáv fogja vezetni a tisztviselőket — Csillaghyhoz kézsókra.

Valóban büszkék lehetnek egymásra a vezérek és az armadiájok.

Soha még a megyei teremben nem volt annyi zsidó, mint 29-én. Nem kevesebb mint 80 zsidó voksolt Vietorisz mellett. S nem kevesebb mint 110 megyei és községi tisztviselő. A többi 52 szavazat közül volt 7 királyi hivatalnok. Ekképen marad 45 olyan szavazat, melyet nem parancsszóra hoztak össze Tiszának itteni előőrsei.

Es ugyan minek tulajdonítható annak a 80 zsidónak a berukkolása és egyenlően leszavazása? Nem a hatalom iránti szolgálalkúságuknak, nem is Magyary Miklós pénzügyigazgató barátságos üzeneteinek, nem is egyéb érdekszemponatoknak, hanem egyes-egyedül a Vietorisz-féle indítvány hatalmas meggyőző erejének! Anynyira felbuzdultak rajta, hogy egyszerre mind harcolni akar a tisztviselői karral vállatve.

Nyugodjál békében Nyitramegye. Rendbe hozták dolgaidat Kostyál Miklós és társai március 29-én! Most már 110 megyei és községi tisztviselő a 80 zsidóval, együtt megmentik Magyarországot.

Meg van mentve Nyitramegye régi jó hírneve, s oda helyezkedik az ország legelső megyei mellé, mert a Stummerek, Fuchok, Adlerek, Grúnok, Pollákok, Lövyk, Schwitzerek, Rosenthalok, Hechtek, Neubauerek, Blumok, Deutschok, Kohnok, Singerek, Goldsteinok, Grimfeldek, Schönfeldek, Salzbergerek, Engelek, Wetzbergek, Lövingerek, Weiszok, Deutelbaumok, Lessnerek, Goldnerek, Reicfeldok stb. mind-mind küzdeni fognak — — Csillaghyért.

A szavazás után Mérey Lajos visszavonta a Kostyál fölfüggesztésére vonatkozó indítványát, mivelhogy azt úgy sem lehetett volna keresztülvinni.

A délutáni ülésben a közgyűlés Markhot Gyula alispánt 1906. április hó 1-től nyugdíjazta s nyugdíját 5472 koronában állapította meg, egyutt felmentette őt a közszolgálat alól addig is, míg a közgyűlési határozat jogerőre emelkedik.

Steiner Gyula, vm. aljegyzőnek a közgyűlés május 1-ig terjedő szabadságot adott, nyugdíjazás iránti kérvényét azonban elutasította. Ugy látszik Steiner Gyula lesz az első áldozata a vármegyházára visszatért liberális, most már haladópárti uralomnak.

Karcolatok a megyei közgyűlésről.

Dr. Kostyál Miklós két hajdút állított a megyeházi lépcsők aljára, hogy azok mindenkitől kerjék a belépőjegyet. A kiket ismertek, azokat szó nélkül bocsátották át, de mikor jött az a sok ismeretlen zsidó, a kiket a hajduk a megyeházán soha se láttak, annyi dolguk akadt, mintha rabbinus választásról lenne szó.

Dr. Kostyál Miklós egy szakasz csendőrt tartott készenlétben a megyeház mellett, a várnagyi udvaron. A csendőrök ott állottak egészen az ülés lefolyásáig és csak akkor távoztak, mikor már a tagok mind elmentek.

Ugyan kinek a bőrét féltette annyira dr. Kostyál? A saját bőrét-e, vagy azokét, a kik közül oly sokan még maguk is nyulbőrrel kereskedve harcoltak az alkotmányért?

Dr. Kostyál a teremből az asztalok hátulsó feleirészt kihordatta és csak az első feleirészt hagyta benn. Vajjon miért? Hogy több helye le-

gyen a helyzet urainak, a zsidóknak, de meg azért is, hogy szükség esetén legyen hol egy kis verekedést rendezni azoknak, a kik szerettek volna csendörökkel kezelteni az ellenzékét.

Dr. Kostyál kinyitotta az ülés folyama alatt a volt és leendő főispáni szobákat. Némelyek azt hitték, ez az okból történt, mert nem volt elég hely. A kik azonban hallották dr. Kostyál híveinek indoklását, azok megtudták, hogy ez azért történt, mert báró Stummer, — kiről sokan azt gondolják, hogy ő maga is zsidónak született, — azt mondotta „kissé sok a zsidó itten, friss levegőre kell mennem.“ Nehogy a pártnak ezen „magnás-disze“ eltávozzék, a melleszobák fölyvitásával segítettek a dolgon azok, a kik körülötte ministráltak s végezték a lakajkodás nem ritkán hasznos szerepét.

Dr. Kostyál Miklósnak föl volt dagadva az egyik arcafele, mint mikor valakit jól pofon vernek. Dr. Kallai Armin mindjárt megjegyezte, hogy dr. Kostyálnak az a pofleves faj, melyet Markhot Gyulától az által kapott, hogy az elnöki széklet utóbbi foglalta el. Mire a Kallai mellett ülő tüzes kis Sztránszky dr. azt mondotta, hogy a daganat attól támadt, mert oda szorult dr. Kostyál 14 nap óta készített elnöki meguyitójának az a része, melyben Thuróczy Vilmos főispán érdemeit akarta felfújni.

Dr. Kostyál Miklós, a megye régi főjegyzője, elfelejtett a Vektorisz-féle indítványról állandó választmányi javaslatot készíttetni. — Markhot alispán ezt észrevette, és finoman, alaposan rápörkölt erre a baklövésre. A jegyzők egymásra néztek s valamennyi azt gondolta: máris meglátszik, hogy elvesztettük a fejünket!

Dr. Kostyál Miklósnak a gyűlés egész tártama alatt két nagyon kellemes percenete volt. Az egyik: mikor Mérey Lajos visszavonta a feyelmi és felfüggesztési indítványt. Jól tudta dr. Kostyál mekkora lajstromát vághatják arcába az ő gonosz politikai magaviselkedésének! Milyen vesztőfutást kellett volna végig szenvednie, ha felsorolják azt a sok pactalást, a miket Csillaghyval, a megyei határozatok dacára végzett. Mászanyi kő esett le Kostyál mellének azon helyéről, a hol a szívnek kellene lenni, mikor Mérey Lajos az ő indítványát, az ellenzéknek nem nagy öröme visszavonta.

A másik még kellemesebb percenete délután volt, mikor az alispán nyugdíjazási ügyét intéztek el. Dr. Kostyálnak arca kiderült, s így sóhajtott föl: Endlich allein! ő t. i. azt hiszi hogy egymaga lesz csak alispánjelölt. *Argus.*

Kétmillió öngyilkos.

(—r.) Ezt az ijesztően óriás számot adják Krose jezsuitapáternek leghitelesebb számításai. A ven Európa lelkiismereti statisztikájának egyik adata ez a XIX. századból. Mennyi gyalázat fertőzteti a lelkét. Emberhúsvásár és öngyilkosság két legutálatosabb szegényfoltja. Kétmillió öngyilkos rövid száz év alatt a kis Európában. Kétmillió! rémítő hadsereg: a boldogtalanság és kétségbeesés örületes hadserege. A XIX. század tömérek véres háborújának nincs annyi áldozata, mint a mennyit a materializmus kulturája követelt magának. Ez a kétmillió szerencsétlen dült arccal, véres fejfel atkozza a hitetlenség kulturáját. Miféle kultúra ez, mely ily rövid idő alatt százezreknek rabolja el életkedvét, életterejét és önkényes halálba kergeti őket? Egészséges kultúra-e ez, mikor legnagyobb és hozzáink legközelebb eső kincsünket sem ismeri? Pedig ez a kultúra terjed tovább, újságaink naponként hozak új adatait. Mit ígerhet az új XX. század.

Erdekes az öngyilkosságnak egy kis történeti áttekintése. A régi zsidóknál és perzsáknál ritka az öngyilkosság. A régi Indiában, Chinában, Japánban az öngyilkosság nem volt gyalázat, sőt csodálatraméltó tettnek tartották. A XIX. században is fordultak elő Indiában az öngyilkosságok, kivált a mikor bálványaitat körmenetben körülviszik, hasonlóképen Japánban a „harakiri“-nek nevezett hasfelmetszések. A mohamedánoknál az öngyilkosság nincs annyira elterjedve, úgy látszik náluk a végzettség elve akadályozza azt. Görögországban a filozófiai iskolák, a Stoikusok, Eunikusok és Phitagoreusok helyeselték az öngyilkosságot, sőt ajánlották. A régi római birodalom utolsó századaiban valóságos öngyilkosságvesz dühöngött, évenként ezrek ölték meg önmagukat

A kereszténység győzelme és elterjedése egész új fordulatot hozott létre. Az egész középkoron keresztül föltűnő ritka az öngyilkosság; egész a XVIII. század közepéig nagyon kevés fordul elő, inkább csak egyes esetekben, de már a XVIII. század vége felé és a XIX. században már tömegesen lép föl.

Nézzünk valamit a statisztikából. A XIX. század első harmadában 1801—1835-ig az öngyilkosok száma állami és hiteles magánadatok nyomán jóval 100,000-en fölül áll. 1830—1835-ig egy millió lakosra Dániában átlag 171 öngyilkos esik. Poroszországban 99, Norvégiában 97, Szászországban 83, Franciaországban 64, Svéd 56, Ausztria-Magyarországban 40.

A XIX. század második harmadában 1836—1870-ig az öngyilkosok hivatalosan megállapított száma kerek 360,000, de mivel több államból az adatok nem az egész 35 évből vannak véve, azoknak teljes számát legalább 500,000-re vagyis félmillióra kell tenni. Tehát a szaporodás az első harmad fölött meglepő nagy, annak négyeszerese, pedig a népesség száma ugyan nem négyeszerződött meg. Egyes országokban remítő módon nőtt a szám. Szászországban 100 perccenttel, Franciaországban 70 perccenttel, Ausztria-Magyarországban 50 perccenttel, úgy, hogy nálunk egy millió lakosra 1870-ig, az utolsó öt-öt évi időszakokban egy évre 44, 46, 44, 53, 55, 64, 72 öngyilkosság esik. Tehát haladunk a korrall! Ha az országokat összehasonlítjuk egymással, a XIX. század második harmadában legelől áll Szászország, öt évi időszakra egy millió lakosra esik átlag 300 öngyilkos, Dánia 269, Poroszország 137, Franciaország 135, Svéd 85, Ausztria-Magyarország 72, Angolország 66, Belgium 63, Skócia 39, Olaszország 28, Írország 15. Tehát a germán fajok, a latin fajok fölött állnak, hasonlóképpen a protestans országok megelőzik a kath. országokat!

A XIX. század utolsó harmadában 1871—1900-ig egy millió és 69,568 öngyilkosság történt. Rémitő haladás, több mint tizszerese a legelső harmadnak. Magában az egyesített Németbirodalomban 1870 óta több mint 300,000-en dobták el életüket. Németországnak utolsó három nagy háborúja nem került neki ennyi halottjába. Allituk az államokat egymás mellé. Ez utolsó évtizedekben egy-egy évre egy millió lakosra esik Szászországban 332 öngyilkos, Dániában 244, Svájcban 225, Franciaországban 222, Németországban 207, Ausztriában 159, Magyarországon 122, Angolországban 84, Olaszországban 55, Spanyolországban 21. Rémitő haladás, hisz az előbbi harmadban [egy millió lakosra legfőiebb 71 öngyilkos esett egész Ausztria-Magyarországban, míg ez utolsó harmadban már 122 esik egyedül Magyarországon. A század e második felében 400 perccenttel nagyobb a haladás. Ha ez így megy, mi lesz a XX. században? Ha nem is emelkedik az eddigi rendes szám, miután az utóbbi évtizedekben egy évre átlag 40,000 öngyilkos esett, úgy a század végén, a kétezredév nagy világűnnepepén majd négy millió öngyilkosnak is rendezhetnek halotti tort a materialista „fölvilágosodás“ dicsőségére.

Ujdonságok.

Kinevezés. Kregczy József, nyitrai törvényszéki bíró nyitrai járásbíróvá, Griell Jenő szepesszombati és Dobák Géza trencsényi albirák a nyitrai törvényszékhez bírákká lőnek kinevezve.

P. Komárik István Jézustársasági atya és kalocsai főgymn. tanár nagyhítre városunkba érkezik, és a mindennapi konferencia beszédeken kívül, a kath. kör helyiségében külön, tisztán férfiak számára egy-két konferencia beszédet fog tartani. Az első virágvasárnapján délután 4 órákor lesz. Részt vehet abban minden kath. férfiú, akár kath. köri tag, akár nem. Tisztelettel kérjük tehát Nyitra város kath. férfait, hogy ezt az alkalmat felhasználni és minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Aki csak teheti jöjjön el mindenki.

Fölolvasás. A kath. körben ma d. u. 5 órákor „A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyeletét“ ismertető fölolvasás lesz. A tárgy félreértésének elkerülése végett megjegyezzük, hogy az nemcsak a munkásosztályra hanem minden társadalmi osztályra nézve is érdeklél bír. S minthogy mennél többeknek óhajt ezzel a kath. kör vezetősége hasznos szolgálatot nyújtani, tisztelettel meghívja ez uton a fölolvasásra azon érdeklődőket is, kik a kath. körnek nem tagjai.

Konferencia beszédek. A nagybet folyamán a kath. hívek lelki épülésére a jelen évben is konferencia beszédek fognak tartatni az irtalmas nővérek templomában. Ezen alkalomra P. Komárik István Jézustársasági atyát és kalocsai főgymnasiumi tanárt sikerült megnyerni, akit a nyitrai kath. közönség, három év előtti beszédeiből már előnyösen ismer. Akkor főképen világos előadása és finom nyelvezetével, nemkülönb. kellemes megjelenésével kellett maga iránt kiváló érdeklődést, ami jelenleg, miként biztosan reméljük, csak fokozódni fog. Tájékozáslul megjegyezzük, hogy a konferencia beszédek virágvasárnapjától, nagypéntekig bezárólag mindennap, este 6 órákor lesznek megtartva az apácák templomában. Külön konferenciák — kivéven a férfiak számára a kath. körben tartandó egy-vagy két beszéden kívül, nem lesznek. Miért is azon kath. hívők, akik gyónásukat elvégezni akarják, azt mindennap reggeli 7 órától és délután 3 órától kezdve, minden nehézség nélkül megethetik.

Zobor hegyközség választmánya ma, vasárnap április 1-én d. e. 11 órákor a polgármester tanácsstermben ülést tart, melyen a többi közt a hegyközségi illetékek kerülnek tárgyalásra.

Socialis előadások. A nyitrai keresztény munkás egyesület tagjainak mult vasárnapon Biringer Ferencz dr. kórházi fő-igazgató tartott rendkívül hasznos és érdekes előadást a munkás egészségének gondozásáról. Ma d. u. fél 5 órákor az egyleti helyiségben (Vármegyeház-tér 8. szám) Mihalovics Ede dr. theologiai tanár fog előadni a szorgalmas és szervezett munkások önségélyezéséről. Kérjük a m. t. érdeklődő közönséget s a tagokat, hogy az előadásra mennél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Jegyzőválasztás. Ifj. Lelkes Zsigmond Vittencon marc. 27-én egyhangulag körjegyzőnek választott.

„Egy marék hazugság.“ A helybeli szabadelvűből haladó partiva vedlett újságra az *Ellenőrre* nem szoktunk reflektálni és nem is tennők meg most sem, ha egynemely urak kikerül előző számunkban megemlékeztünk, saját nevük alatt nem nyilatkoznak ellenünk. Az idézett lap a fenti cím alatt Csillaghy György védészárnyai alatt neki ront a papságnak, hogy semmi dolguk sincs és holmi szemétdombokon gyűjtött műveltséggel szemérmelenül szemébe vágja a papnak, hogy hazudik és hazudik és hazudik, bizakodván abba, hogy egy pap őt állásánál fogva sem meg nem botozza, sem — mint megérdemelné — más módon elégtételt nem vehet. A legutolsó pártucái zsidó iskolás gyermek is tudja, hogy hazudni annyit tesz, mint tudva és akarva nem igazat mondani. Már most ránk veti, hogy hazudtunk, midőn egy budapesti közlményünk azt állította, hogy Rudnay Istvan lesz a királyi biztos, hogy hazudtunk midőn Libertiny Gusztáv nyugdíjaztatását hoztuk hírül, végre, hogy a haladó párt kinálkozik című hírünkben, hogy hazugság az miszerint két nyitrai fiatal embernek Zalában föszolgabírói állást kínáltak. — Ami az elsőt illeti, mi a hirt egy beavatott budapesti forrásból vettük, éppen onnan, honnan már igen sokszor meglepő vármegyei közlményünk érkezett s ami miatt az Ellenőr is kénytelen bevallani, hogy „széles összeköttetések és bizalmas tudósítások nagyszerű újságírókká tették őket“. Hogy *most még* nem bizonyult be valónak a Rudnay Istvánról szóló hír, nem bizonyos, hogy nem lesz-e valóvá holnap, vagy két het mulva. Mi e hirt hoztuk, mert onnan egy sereg mindig jól informált tudósítást vettünk és dacára annak, hogy Csillaghyinak főispánna leendő kinevezése már két hét óta uszált a levegőbe, egy éjszaka alatt is megváltozhatik minden. Ami Libertiny Gusztáv nyugdíjaztatását illeti, arról is szerzhetett volna biztos tudomást az Ellenőr, csak a gazdához kellett volna fordulni és eddig bizonyára szerzett is. De azt nem tette, hanem rá fogta közlményünkre hogy *buta koholmány*. — Ez így könnyebb és a műveltségnek megfelelőbb. — Végül ami a „harmadik hazugságot“ illeti, hogy t. i. Zalába két fiatal embert akartak fogni föszolgabíróknak, mi e hirt nem csak egy teljesen megbizható forrásból vettük, de annyira óvatosak voltunk, hogy mielőtt leadtuk volna a közlményt a nyomdába, megkértük Feitscher Oszkar urnak az egyik kiszemelt főbírónak rokonát; hogy menjen el hozzá és kérdezze meg ő tőle magától és Feitscher ur maga mondotta neki, hogy igaz, hogy most Feitscher ur maga a saját közlményét „alap-talan mende-mondának“ jelenti ki, melyből legalább ez idő szerint egy szó sem igaz — ez az ő dolga.

Ifjusági Mária congregatio. A helybeli főgimnázium kebelében Német István és Sarmaságh Géza gymn. tanárok buzgólkodása folytán megalakult a Mária-congregatio. A felavató ünnepély a múlt vasárnap, márc. 25-én folyt le a kegyesrendiek templomában. Az ünnepély fél tizenegykor kezdődött, de már sokkal korábban töltötte meg a templomot előkelő közönség, úgy hogy mikor gróf Batthyány Vilmos püspök-coadjutor úr ő méltósága a leiekemelő szertartást megkezdte a nagy templom majdnem kicsinek bizonyult. A püspök úr szívéhez szóló beszédet intézett a 75 leventéhez, lelkükre kötötte, hogy ezen őseink által annyira szeretett Mária tiszteletet híven őrzik meg. A beszéd mély benyomást tett a jelenlévőkre. Az érme megáldása után következett azok kiosztása, és az okmányok átadása. Az érme igen szepek egyik oldalán a Szűz Anya, másik oldalán Szent Imre herceg, az érmecke szép nemzeti színű selyem szalagon lóg. Az ünnepély után a püspök úr csendes szent misét mondott, melynek végzetével a diszes közönség széteszlott.

Óvónó választás. Tormosi óvónó márc. 31-én Dudás Anna 79 szóval választatott meg Steffek Miczi 72 szavazata ellenében.

Halalozás. Lelkes Károly nyug. alsó-elefánti jegyző március hó 29-én életének 62. évében, Vicsáp-Apáthin jobb létre szenderült. — Pár Antalné szül. Pinter Mária életének 26. évében Nyitrán márc. 29-én elhunyt. Béke poraikra.

Megyefőnök beiktató huszárok Nyitrán. Csillaghy György kormánybiztos és kinevezett teljhatalmú megyefőnök installációját a megyefőnökök mintájára akarja megcsinálni. Mikor kormánybiztossá lett, 50 csendőrt vezényeltett ki Nyitrára, ezek itt pihentek Nyitrán valami 10 napig, ez idő alatt egyetlen incidens sem fordult elő, úgy hogy kénytelenek voltak őket visszavezényelni. Most közeledik a beiktatás, erre díszorség kell, hát kivezényelték Nyitrára 150 huszárt és pedig f. hó 2-án 50 huszár, 4-én 100 huszár érkezik városunkba. A parancsnokló őrnagy múlt héten Nyitrán járt, hogy tanulmányozza a várost. A beiktatás így meglesz, hisz Nyitramegyében akadni fog elég haladó illetve hatalompárti, akik végig éljenek minden főispant s tapsolni fognak az új megyefőnöknek is. Azt mondják a rossz nyelvek hogy a volt szabadelvű pártból senki sem lesz a beiktatáson, ezt azonban kétkedve fogadják mindenki és a beiktatás a szabadelvű párt kebeléből való urakkal sikerülni fog.

Bérmálás Trencsénmegyében. Dr. Batthyány Vilmos gróf püspök-coadjutor úr óméltósága ez idén is bérmaköruttra megy, hogy a hívek ezreit a megerősítés szentségében részesítse. A püspök úr fogadására ugyanazon intézkedések lesznek, mint tavaly, különösen figyelmezteti a papságot, hogy minden zajos fogadtatástól, kivált mozsár lövöldözéstől tartózkodjanak. A bérmálás teljes két hetet vesz igénybe, 15 helyen fog tartatni, és 43 plébánia hívei fognak a szentséghez járulni. Első bérmálás lesz Beckón május 13-án, ide jön Vágújfalú. 14-én Turna (Szelec és Szoblahó.) 15-én Trencsén Tepla (Apátfalú és Missen.) 16-ikán Illava (Dubnic és Felső-Poruba.) 17-ikén Kassa (Zliechó) 18-án Bellus (Mojthin és Viszola.) 19-dikén Szolna (Podszkal és Pruzsina.) 20-ikán Puchó (Dohnyán és Felső-Kocsók.) 21-én Lúky (Laáz, Liza és Zubák.) 22-én Rovnye (Lednic.) 23-ikán Pruska (Vöröskő.) 24-én Nemsóva (Bossó és Felső-Szrnye.) 25-én Szkala (Alsó-Szucsá.) 26-án Drietoma (Alsó-Orechó és Kochanóc.) 27-én Bossáca (Morva-Lieszkó.)

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ember társainak, kik felejtethetetlenek f. évi márc. hó 30-dikán végbe ment temetésénél résztvettek, a leghalásabb köszönetemet nyilvánítom. Nyitra, 1906. március hó 30-án. Pár Antal.

Színházi heti műsor. Április 1-én d. u. 3-kor „Gülbaba“ este „Falurossza.“ 2-án „Jánosvitéz“ (félhelyár.) 3-án „Baccarat“ (újdonság) 4-én „Suhanc.“ 5-én „3 Ajax“ (újdonság.) 6-án „Sulamith.“ (félhelyár.) 7-én „Mádi zsidó“ (újdonság.) Április 8-án d. u. „Drótos tót“ este „Mádi zsidó.“

Elfeledett szobor. A nyitrai törvény-széki palota előtt felállítandó b. Szűz Mária szoborra adakoztak e héten: Vondra Mátyásné urnő Zsere 3 kor. Dr. F. Gy. ur és családja 5 kor. Egy szegény ember 96 fillér., Egy beteg 5 kor., összeg 13 kor. 96 fill. Hozzáadva a lapunk márc. 25. számában kimutatott 2701 kor. 4 fillérhez: lesz főösszeg 2715 kor. Isten fizesse meg.

A nyitrai kir. utmesteri iskola, melynek második tanfolyama múlt évi december hó 1-én megnyílt, e héten nyert befejezést. A tanfolyam élén Polinszky Emil nyitrai kir. állam-építészeti hivatal főnöke, az iskola igazgatója, Csellagh Gyula és Klein Dávid a helybeli királyi mérnökök és iskolai tanárok állottak. A mostani tanfolyamon 2 áll. utmester, 10 törvh. utbiztos, 1 honv. őrmester, 2 csendőrorrmester, 2 közös hadseregbeli őrmester és 6 szolgálatban nem levő, összesen tehát 25 hallgató vetetett fel. Nevezetesen: Bartelt Róbert (Nyitra), Bellán Ábel csend. őrm. (Ács), Betűfy Leodegárd (Puchó), Chovancsák József (A.-Kubin), Csillik József (Puchó), Domonkos Péter (N.-Szombat), Fima János (Muzsla), Formanek Kamil (Puchó), Gmász József 72. gy. ezr. őrm. (Sopron), Greck István (Galgóc), Jakab Ferenc 14. honv. gy. ezr. őrm. (Nyitra), Keresztes Mihály irodatiszt (Komárom), Kollár Antal (Nagy-Surány), Kulcsár András (Trsztyena), Múhoray Sándor (Leányfalú), Nagy Bertalan (L.-Sz.-Miklós), Nagy János csend. őrm. (Cziffer), Pingiczer Ferenc husz. őrm. (Sopron), Sarnóczay Béla (Lontó), Szimatsek Ferenc mag. (Nádas), Szabados István (Dioszegh), Tar József (Zsolna), Tóth Imre (Vágújhely), Volner Ferencz (Párkány) és Zubovics Béla díjnok (Bábolna). A tanfolyam közben kilépett 2 csendőrorrmester 2 közöshadseregbeli őrmester és 1 törvh. utbiztos. Ezen első négyhavi tanfolyam alatt a számtant, mértant és földmértant Klein D. tanár és az út- és hidépítést, valamint az általános ismereteket Csellagh Gy. tanár faradtságát nem ismerő kitartással és tapintatossággal adták elő. A vizsgálatok március hó 26. és 27-én Szunyogh Dezső műszaki főtanácsos, kormány kiküldöttében tartattak meg és teljes megelégedésével végződtek. Vizsgák után a hallgatók a nyitrai szépitészeti egylet részére Komlóvölgy felé vezető úton egy 480 m. hosszú és 0.6 m. átmérőjű betoncsövet építettek. Ennek végezte után márc. hó 29-én délután 5 órakor az iskola igazgatója szép beszéd kíséretében és a tanárok jelenlétében a hallgatóknak felolvasta a vizsga eredményét a következő osztályzatokkal: Jó sikerrel vizsgázott 9, elégséges eredménnyel 4, pótvizsgára utasított 3 és megbukott 4. Jól végzették között az első: Tóth Imre.

Színház.

A színházi szezon a vége felé jár. A miennyi igyekezetet, buzgótságot kifejtett a színtársulat nyolc heti itt tartózkodása alatt, azt értékék drámai művekben sokkal nagyobb erkölcsi értékkel kamatoztathatta volna. A mi jó-rossz operett csak van, az mind előadásra került. Pedig sokszor lehetett érezni azon hiányokat, a melyek ép az operett — előadás alatt lettek érezhetőkké. Az operettnek éltető eleme, lényege az ének és zene. Már pedig a társulatnak énekes színésze kivéve Szarvassi Jenőt niucs; a zenekar meg minden jósága mellett is képtelen a művészi követelményeknek megfelelni, oly kicsiny. Már ezen hiányok is megokoltá tehetők volna, hogy a színmű irodalom többi ágai is legalább oly méltánylásban részesedjenek, mint az operettek, nem is szólva arról a kulturális célról, melyet minden valamire való színháznak maga elé kell tűznie. Oly keves értékű darabok, mint pl. Kukorica Jónás, a Baba háromszor-négyszer is színre kerültek, s Madáchunknak, Katona Józsefünknek, Shakespeare-nak egy est nem sok, de annyi sem jutott. Nagy hiba volt jobb ügyhöz méltó buzgósággal hódolni az operettkultuszhoz, a minek jogosultságát semmivel sem lehet igazolni.

Hétfőn János vitéz került színre a címszerepben Szilassy Etelkával. Az előadás egyenlő

értékű volt az előzővel, a melyben Moly Margit játszotta a címszerepet.

Kedden Kadelburg vigjátékát, az Arany patkót adták, mely a születési előkelőség, túlhajtásait teszi neveltség tárgyává. Ágotai vitte benne a főszerepet (Br. Wollien Ludolf) a közönséget állandó derűtségben tartotta. Ferenci keresetlen egyszerűségével hatott. Sz. Hervai Erzi mint mindig, most is kitünően megfelelt földadatának. — Az előadás nem a jobbak közül való volt. A szereplők közül többen nem tudták szerepüket s tapogatózni voltak kénytelenek, mint vak a sötétben. S ép ez az ingadozás volt az oka, hogy ez a jeles vigjáték nem ért el oly hatást, a miőt megérdemelt volna.

Szerdán a Gésák került előadásra. A szereplői kifogástalanul játszottak. Különösen Zoltán Ilonának és Moly Margitnak jutott ki bőven a közönség tapsából. Nem hagyhatjuk említés nélkül Ágotai szereplését. Ágotai jeles színész, s mint ilyen sok mindent megenged magának a színpadon. De a mit a Gésákban tett, az már botrány, az legprimitívebb erkölcsi érzésnek is durva arcul csapása. Tiltakozunk izléstelen, sértő kifejezései és dalai ellen.

Csütörtökön, Gárdonyi Géza legújabb drámai műve, Fehér Anna került bemutatásra. Egy székely népballada dramatizálása ez. Fehér László lovat lop s a siralomházba kerül. A rögtönítelő bíróság halálra itéli. Nővére, Anna mindent elkövet, hogy a szolgabíró rabírja bátyja megmentésére; feláldozza női becsületét. De még így sem tudja megmenteni. László a bitófán hal meg. Anna ledőfi megrontóját, a szolgabíró s megőrül. Ez a meseje a drámának, a mely nem tudott nagy sikert aratni. Az előadás kifogástalan volt. Szabó, Sz. Hervay Erzi és Szarvasi viték a főszerepet. Gondos, mélyen átértézt játékuk nem szorult díszesetre.

Pénteken Smolen Tóni, szombaton a Baccarat került színre. C.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. évi március hó 17-dikén tartott 74-ik közgyűlésén terjesztették be az 1905. évi mérlegét.

Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1905. decemb. 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 771.879,007 korona és 54 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 35.489,533 korona és 24 fillérre ragtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 18.739,255 korona 97 fillérrel 209,076,662 korona 98 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés-lopás elleni és tükörüveg-biztosítást a díjbevételek 14.429,413,117 korona biztosítási összeg után 23,671,911 korona 75 fillér volt, miből 8,903,497 korona 38 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevételek 14,768,414 korona 37 fillérre ragadt, mely összegből 10,464,043 korona 40 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitétt át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezővények összege 94,667,902 korona 96 fillér.

Szállítmánybiztosítási ágban a díjbevételek kitétt 3,833,502 korona 39 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,552,290 korona 37 fillérre ragadt.

Károkkért a társaság 1905-ben 30.285,711 korona 02 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 827,976,227 korona és 40 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.999,096 korona 73 fillérre ragtak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 19,206,875 korona 73 fillérre emelkedett, továbbá felemelendő a 160,000 koronára ragó kétes követelések tartaléka és az 911,110 korona 50 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 1,471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 247,497,914 korona 42 fillérről 270,052,078 kor., 64 fillérre emelkedtek, melyek közteljeskörűen vannak elhelyezve.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 43,258,594 kor., 47 fillér., 2. Életbiztosítási kötevényekre adott kölcsönök 21,221,765 kor. 52 fill., 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1,354,419 kor., 4. Értékpapírok 185,300,903 korona 34 fill., 5. Tárcá váltók 707,151 kor. 55 fill., 6. A részvényesek biztosított adósségei 7,350,000 kor., 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet kötelezései, a hitelezők követeléseinek levonásával 10,859,244 kor. 76 fill., összesen 270,052,078 kor. 64 fillér. Ezen értékekből 58.5 millió korona magyar értékekre esik.

Pártoljuk a magyar ipart és a magyar kereskedelmet!

A VEREBÉLY GÉZA
NYITRA, VÁRMEGYE-UTCA 16.

hegyi pamutvásznak, zefírek, zsolnai női posztók és kelmék, ó-budai voálok, batisztok, delének, pécsi keztyűk, Pelikán és Gyukits-féle férfi kalapok, pinkafői pokrócok stb. nagy választékban.

Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak!

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Szivességet tenné a tek. Szerkesztő ur a megyei állandó választmányának, ha valamiképen tudtára adná tek. Kollányi Gyula, aljegyző urnak, hogy az állandó választmányi tagok nem olyan nagyon kíváncsiak az ő véleményére, a mint azt ő gondolja! A március hó 28-iki állandó választmányi ülésén én is jelen voltam, és hallottam, hogy az előadók által felolvasott javaslatokra mindig tek. Kollányi Gy. ur mondotta rá első az „elfogadjuk” szót, sőt nem egynél oda szólott, hogy „elfogadjuk” még mielőtt az elnök kérdést intézett, sőt mielőtt az előadók a javaslat felolvasását befejezték volna!

Megtörtént ez még abban az ügyben is, a melyben Kollányi aljegyző urnak juttatnak valami kiutalványozott összeget!

Mindenki tudja, hogy a szerénység mindig érény, de neha kötelesség is. Ugy e t. Kollányi ur?

Tag

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

Az utóbi időben szóban és írásban hozzám intézett megrendelések reklamációk és effélékben megnyilatkozott, mindinkább terjedő, szinte állandosított téves feltevés folytán, úgy hivatásom méltóságának mint személyem erkölcsi érdekének megőrzése céljából kénytelen vagyok *ismételve* kijelenteni, hogy én Vragassy (Jenő) közbeesült kereskedő (tehát nem orvostudor) závadai és *nem prasiói* lakos urral nem vagyok azonos. Továbbá hogy én az általa árusított cikkekkel vagy általa előállított termékekkel... nevezetesen az általa már régóta forgalomba hozott és tartott köszvény, csúsz és egyéb bajok ellen ajánlott „gyógyszerekre”... semmi, bár mi néven nevezhető összeköttetésben nem vagyok, soha nem voltam és azzal úgy állasomnál mint életcéloim — életirányomnál fogva összeköttetésben nem lehetek.

Vragassy Vilmos
egyet. orvostudor stb.

Telefon.

L. urnak Helyben. Mult heti hírünkön a főispánná kinevezetés semmit sem változtat. Tessék csak türelemmel bevárni, hogy Kristóffy elmenjen. — Ha Kristóffy után Rudnay Béla jön helyébe, akkor más jön Csillaghy helyébe is.

Privigye. A levél már elkésve jött. Kissé megfésülve hozzuk jövőre.

FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET!!

Az összes fényképezési cikkek dús raktára amatőrök részére.

Nagy választék kitűnő minőségű lemezek, fényképező gépek, kartonok, érzékeny papírok, és elsőrendű különleges vegyszerekben.

Kérjen a saját kiadásomban megjelent árjegyzéket, az összes cikkek és foto-munkákról. Érdeklődőknek díjtalanul küldöm meg. Legolcsóbb bevásárlási forrás amatőrök részére. —

Rasofszky Béla fényképész
Nyitra, Vármegye-utca 12. sz.

Tengeri halcsarnok,

POZSONY Vásártér (az Irgalmasokházában.)

Naponta frissen érkező, jégben hűtve, halnemek.

Heti áraink:

Sellő kicsiny	pr	ko	frt	
„ nagy	„	„	„	—45
„ kivágva	„	„	„	—60
Tőkehal kivágva	„	„	„	—40
„ fejjel	„	„	„	—50
Lazac kivágva	„	„	„	—44
Pisztráng	„	„	„	—60
Merlane	„	„	„	—75
Csuka	„	„	„	—55 —70
Fludern	„	„	„	—85
Angolna	„	„	„	—90
Osztrigahal	„	„	„	—80
Horoghal	„	„	„	—90
Vörösnyelv	„	„	„	1.10
Heilbutt	„	„	„	1.40 1.80
Tengerinyelv	„	„	„	3.10
Turbott	„	„	„	1.90

Szakácskönyvek ingyen.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnék.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis Hoff János névelés az oroszlan-védjeggyel.
Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
» » 1/2 » 50
Mindenütt kapható.

Guttman Sámuel

NYITRA,

Tóth Vilmos-u. 10. sz.

Ajánlja minden idényre dúsán felszerelt kész

férfi-, fiu- és
gyermekruha-
raktárát

ahol szigoruan szabott, de a legjutányosabb áron szolgáltatik ki a tisztelt vevőközönség.

Guttman Sámuel

NYITRA,

Tóth Vilmos-u. 10. sz.

906.IV. 52.

200 mm. asztali burgonya és 300 mm. gyári burgonya

eladó

Felső-Köröskényben. (Nyitra mellett.)

MÉREY-gazdászati.

VAJDA J. NAGY BUTORGYÁRI RAKTÁRA
NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.
KÁRPITOS- ÉS DISZÍTŐ-MŰHELY.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a „Triesti Általános Biztosító Társaság” a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A nyitrai főügynökség: **Nyitrai Hitelbank.**

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kifogástalan szép, — kétéves —
tenyésztőrs után származó

SÁRGA ORPINGTON

keltető tojást szállít
15 darabonként

rázmentes, patent ládába csomagolva
bérmentve, **április hóban 10 kor.,**
május hónapban 8 koronáért

Horváth Károly,
Kis-Tapolcsányban.

2-5.

Privigyei Népbank

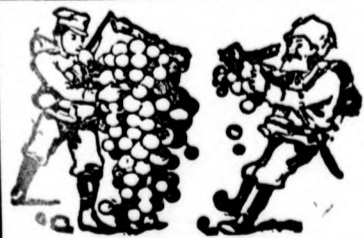
leszámítol jutányos kamatláb mellett váltókat, utalványokat, kötelezvényeket, kisorsolt papírokat és mindennemű biztosított követeléseket. Előleget ad értékpapírokra, sorsjegyekre, aranyra s ezüstre.

Igen kedvező feltételek mellett folyósít a bank részéről felmondhatlan jelzálog-kölcsönöket kamatozó és amortizációs alakban, 65 évig terjedhető időre, minimális kamatláb mellett és árfolyam levonás nélkül. A drágább jelzálog-kölcsönöket illetékmentesen konvertálja.

Elvállal kedvező fizetési feltételek mellett földbirtokok parcellázását, alagcsövezését és csatornázását.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, sorsjegyeket, bel- és külföldi pénzeket. Elfogad **betéteket** 4½%-os kamatozás mellett.

Felvilágosítást készséggel s díjmentesen

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Telephely: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 170. N.-Küküllőm.)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntötte s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely az éven is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. — Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Betegápoló

orvosilag vizsgázott

Masször és fürdőmester
tyúkszemvágó, Gräfenberg fürdő-
ből (Osztrák-Szilézia) a nagyközön-
ség jóindulatu figyelmébe ajánkozik

11

Wedam Bódog.

Lakik: Nyitra, Apolda-utca 6. sz.

Tüdőbajt,

kökölygő, elnyálkásodást, orvosi
meghűlést gyógyít!

Halápl-féle
Hársfa-szörp

egy üveg ára 6 korona

Kapható:

„Apostol-gyógyszertárban”
Epost, Mészáros-tér 63. sz.

Háziasszonyok figyelmébe!

„EGLASINE”

Eisenstädter Testvérek lakgyárából
legjobb, legtartósabb és legfényesebb, mosható

PADLÓFÉNYMÁZ,
használható puha fapadlóra és konyhabutorra.

Kapható: 5-12

CSERNYÁK ISTVÁN FIA

fűszerkereskedésében Nyitrán

és más csak jobb fűszerkereskedésekben.

Tábor Márk

okl. mérnök irodája

Nyitrán, Vármegyeház-utca 14.

(I. takarékpénztári épület.)

Elfogad a mérnök műszaki körébe tartozó mindennemű munkát u. m. birtokfelmérés, felosztás, tagosítás, birtokhatár kiigazítás keresztülvitelét; patakszabályozás, belvizlevezetés, talajjavítás illetve **alagcsövezés** tervezését illetve keresztülvitelét. — Elvállal köz- és gazdasági vasutak, iparvágányok és közutak tervezését és építését, **kataszteri felmérés alá kerülő községekben ut és birtok rendezést.** — Nemkülönb. épületek és műtárgyak megbecslését, építések vezetését és ellenőrzését. Mérnöki ügyekben tanácsosul és átlagos költségelírányzattal díjmentesen szolgál.

22 éves gyakorlat. 3-3

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

A HÖLGYEK LEGSZEBB DISZE

a fehér és tiszta arc bőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hirneves **Hajós-féle**

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget
és mindennemű arctisztátalanságot **egy csapásra** megszüntet.

Ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya-crème szappan 70 fl. Ibolya-hölgypor fehér, rózsas vagy krém színben doboza 1 k. 20 f. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajos) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csak **Hajós-féle** Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

3-15

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben.

Kapható: Kubányi István droguerijában Nyitrán.

Mindenféle
KOCSIK,

úgy mint:
csukott (Brom) landai,
félfedeles.
Nyitott és hajtó
KOCSIK
nagy választékban.
Különlegességi
homokfutó kocsik.

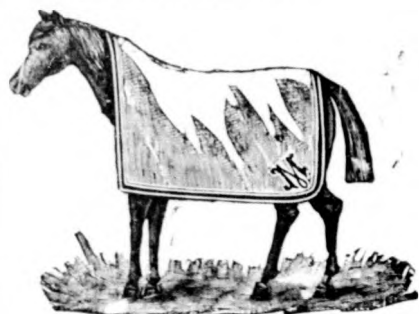

„Bayard“ A. Clément-féle

Automobil

legjobb és legtökéletesebb.

11-12

Lópokrócok

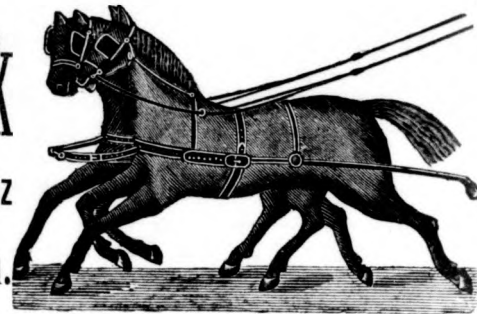
legújabb mintában és legjobb
minőségben

öltakarók

peluche-ből és posztóból a leg-
divatosabb színekben és leg-
olesőbb árakban.

Lószerszámok

uri- és gazdasági fogatokhoz
mindenféle kivitelben.

MARSCHALL A.

kocsi- és lószerszám-gyár
Pozsony, III. ker., Grössling-utca 16. szám.

Nagy képes árjegyzék ingyen. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

!Részletfizetésre!!

Órákat
ügyzinten
ékszerneműeket

arany és ezüsből 3 koronától
felfelé való havi részletfizetés
ellenében küld mindenkinék a
Mendl-féle orszáallító ház,
Bécs, IX. l., Porcellangasse 25.
Árjegyzéket postabélyeg előre bekül-
dése mellett mindenki kaphat.

Hirdetmények a „Nyitramegyei Szemle“ részére
jutányosan felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban
szállit a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

♦♦♦♦♦ **FELTÜNŐ UJDONSÁG!** ♦♦♦♦♦

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.